IKEM

Industribarometern

Q3 2026

Prognos 3 månader – Försäljning i årstakt, volym (100 = oförändrat)

97

Investeringar minskar, men företagen tror på ljusare 2027

Försäljningen minskade under tredje kvartalet inom de industrigrenar som IKEM representerar, samtidigt som investeringarna utvecklades olika mellan branscherna. Försäljningen blev visserligen bättre än företagen hade räknat med, men någon bred återhämtning syns ännu inte. Samtidigt steg kostnaderna för råvaror, energi och transporter, medan lönsamheten sammantaget var i stort sett oförändrad.

Bakom den samlade utvecklingen finns tydliga branschskillnader. Försäljningen minskade inom kemi och raffinaderi samt plast och gummi, medan läkemedelsindustrin redovisade oförändrade volymer. Investeringarna minskade inom kemi och raffinaderi, ökade inom plastindustrin och var oförändrade inom läkemedel.

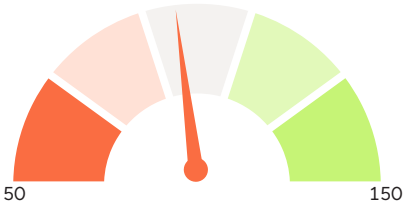
Företagen räknar med ett fortsatt svagt avslut på 2026. Inför 2027 är förväntningarna däremot ljusare: samtliga delbranscher räknar med ökad efterfrågan och växande försäljningsvolymer. ■



Lönsamhet

EBIT-marginal: **101**

Index 100 = neutral utveckling, årstakt.

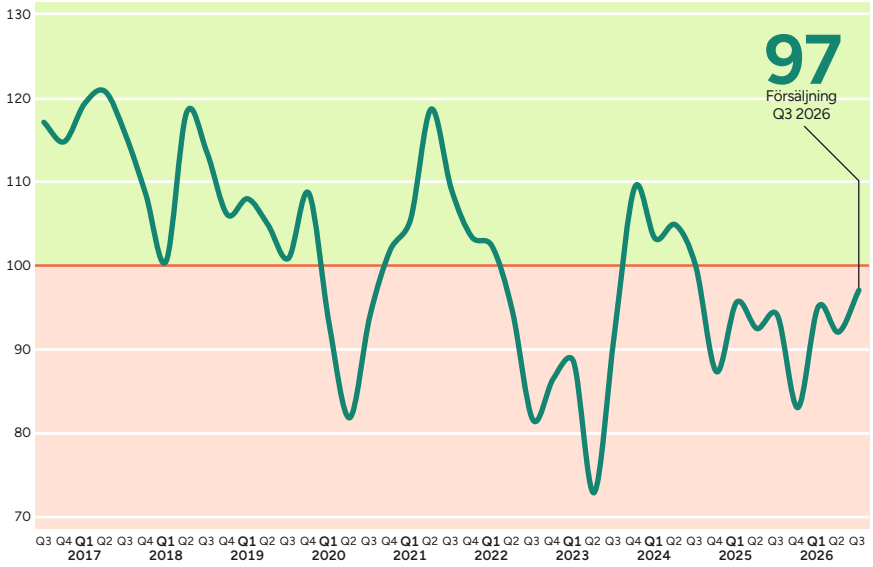


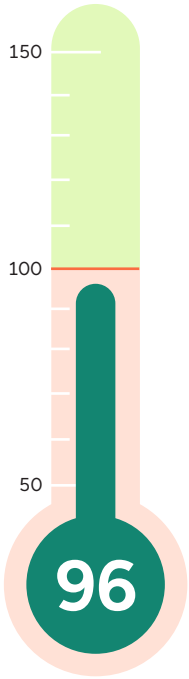
Investeringar

Investeringar: **96**

Index 100 = neutral utveckling, årstakt.

Bild 1. IKEM-index. Försäljningsutvecklingen totalt på hemma- och exportmarknaden för perioden Q3 2016–Q3 2026. Volym i årstakt. Värden över 100 indikerar tillväxt. Maxvärde 150, minvärde 50. Källa: IKEM





Prognos framtida försäljning 3 mån

Företagens prognos för den totala försäljningsvolymen (hemmamarknad och export) uppgår till 96.

Index 100 = neutral utveckling, volym i årstakt.

Special: Tillståndsprocesser riskerar att flytta investeringar utomlands

Inom kemi och raffinaderi bedömer 23 procent av företagen att risken är ganska stor att planerade klimatinvesteringar hamnar utomlands på grund av utdragna svenska tillståndsprocesser. Samtidigt uppger 27 procent att miljötillståndsprocesserna har försenat eller skjutit upp investeringar under de senaste fem åren. Rapportens special belyser hur tillståndsprocesserna påverkar industrins möjligheter att investera i Sverige.

→ Sidan 5

Svagt men bättre än väntat för kemi, plast och läkemedel

Försäljningen inom IKEM:s industrigrenar, bland annat kemi, raffinaderi, läkemedel samt plast och gummi, minskade något i volym under årets tredje kvartal jämfört med samma period föregående år. Den tidigare prognosen pekade dock mot en betydligt större nedgång i försäljningsvolymerna. Nedgången berodde framför allt på svagare försäljning inom plast och gummi samt kemi, medan försäljningsvolymerna inom läkemedelsindustrin var oförändrade.

Industriföretagen som ingår i IKEM:s barometer är direkt eller indirekt beroende av utvecklingen på den globala marknaden. Den globala konjunkturen har visat en tydligare motståndskraft än många förutspådde efter krigsutbrottet i Mellanöstern.

Bild 2. IKEM-index uppbruten på delbransch. Utfall Q3 2026. Index 100 motsvarar neutral utveckling, årstakt. Värden under 100 representerar en minskning. Maxvärde 150, minvärde 50. Källa: IKEM

	Totala leveranser (volym)	Antal anställda	Investeringar	Kostnader för råvaror/insatsvara	Kostnader för energi (gas/el)	Kostnader för transporter	Företagets lönsamhet (EBIT-marginal)
Plast/gummi	93	108	105	101	114	120	108
Läkemedel	100	76	100	100	100	100	100
Kemi/raff	94	82	90	134	132	127	109
Totalt	**97**	**83**	**96**	**115**	**115**	**117**	**101**

Även inom EU, som är den viktigaste marknaden för de flesta svenska industriföretag, har den ekonomiska utvecklingen varit något starkare än väntat sedan i våras. Det fick Europeiska centralbanken (ECB) att i juni göra en mindre upprevidering av prognosen för BNP-tillväxten för innevarande år till 0,9 procent (+0,1 procentenheter).

Det är således ingen stark konjunktur inom EU. Industrins produktionsvolymer i euroområdet minskade i augusti med 1,1 procent jämfört med samma månad föregående år, medan de var oförändrade i juli. Inför 2027 är ECB något mer optimistisk och spår en BNP-tillväxt på 1,4 procent i euroområdet.

Bild 3. I förhållande till företagets produktionsprognoser från första kvartalet, hur slutade årets andra kvartal? Källa: IKEM

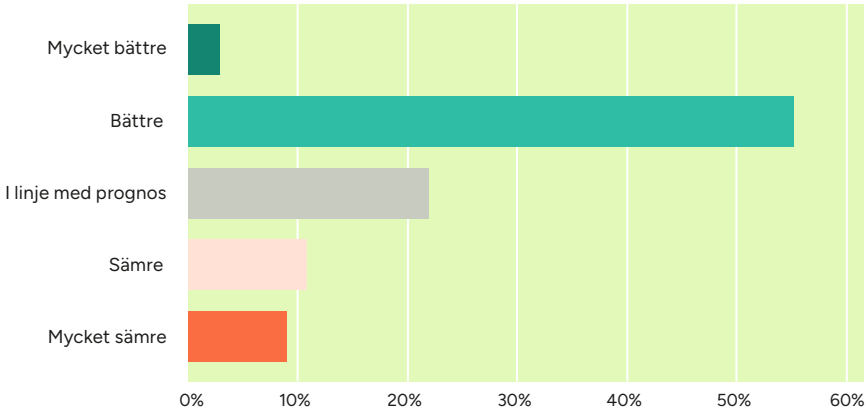


Bild 4. Hur bedömer ni att efterfrågan på företagets produkter påverkats av kriget i Mellanöstern under Q3? Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	**Totalt**
Mycket positivt	1%	0%	19%	**7%**
Positivt	0%	0%	12%	**4%**
Ingen påverkan	53%	100%	30%	**61%**
Negativt	44%	0%	38%	**21%**
Mycket negativt	1%	0%	0%	**6%**
Vet ej	1%	0%	0%	**0%**

Kriget påverkar efterfrågan

Kriget i Mellanöstern har påverkat affärerna inom kemiindustrin och plast- och gummiindustrin på olika sätt. Under första kvartalet uppgav en övervikt av företagen inom såväl plast och gummi som kemi och raffinaderi att efterfrågan påverkats positivt av kriget. I andra kvartalet var det endast inom kemiindustrin som fler företag rapporterade positiv påverkan. Under tredje kvartalet minskade andelen som uppgav positiv påverkan från 74 till endast 31 procent inom kemi. Inom plastindustrin var det endast en procent av företagen som uttryckte några positiva efterfrågeeffekter under Q3, jämfört med 34 procent föregående kvartal.

En möjlig förklaring är att de tillfälliga ”hamstringseffekter”, det vill säga lageruppbyggnader och tidigarelagda inköp, som det rapporterades om från vissa håll i krigets inledning har klingat av vid det här laget.

Svensk kemi tappar mindre än i Europa

Utvecklingen inom svensk kemiindustri, läkemedelsindustri samt plast- och gummiindustri går att beskriva utifrån två perspektiv. Å ena sidan har försäljningen stagnerat eller minskat under knappt tre år i följd, samtidigt som flera prognoser om en snar konjunkturvändning inte har infriats. Å andra sidan har industrigrenarna som IKEM representerar klarat sig relativt väl med tanke på de svåra omvärldsförhållandena de senaste åren.

Återkommande utbuds- och efterfrågechocker globalt har inte varit en lätt miljö att navigera i och har skapat stora utmaningar för industrin. Trots detta har den svenska kemiindustrin utvecklats bättre än motsvarande industri i euroområdet.

Mellan 2022 och 2025 minskade kemiindustrins produktionsvolymer i euroområdet med cirka 20 procent. Något trendbrott har ännu inte registrerats.

För svensk del finns ingen motsvarande offentlig statistik eftersom kemi slås samman med både raffinaderi och läkemedel. Bokslutsdata för den samlade svenska kemiindustrin ger dock en indikation på utvecklingen. Mätt som förädlingsvärde i fasta priser (justerat med producentprisindex, PPI) minskade den svenska kemiindustrin med knappt åtta procent mellan 2022 och 2025.

Även om måtten inte är direkt jämförbara tyder siffrorna på att svensk kemiindustri under tidsperioden klarat sig relativt bättre än sin europeiska motsvarighet. Jämförelsen bör dock tolkas med försiktighet.

För plast- och gummiindustrin är skillnaderna mindre. Mellan 2022 och 2025 minskade produktionsvolymerna med tio procent i euroområdet, jämfört med åtta procent i Sverige enligt SCB.

Svag efterfrågan ger lågt kapacitetsutnyttjande

Industribarometern har under det senaste året beskrivit kemiindustrins strukturella utmaningar i Europa.

En viktig förklaring är den tilltagande konkurrensen från Kinas kemiföretag, som verkar under andra villkor med en statsstödd produktion i Kina. Men det handlar också delvis om effekterna av avvecklingen av kärnkraften i Tyskland, som bidragit till en försämrad konkurrenskraft för industriföretag med stort energiberoende i Tyskland och dess grannländer. Sammantaget har de senaste fyra årens motvind för kemiindustrin i Europa resulterat i att en tiondel av produktionskapaciteten har lagts ned eller planeras att läggas ned.

Flera år av stagnation har också påverkat företagens kapacitetsutnyttjande negativt. Inom både kemiindustrin och plast- och gummiindustrin ligger kapacitetsutnyttjandet på eller under genomsnittet för perioden 2010–2019, det vill säga perioden före pandemin och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina (DG ECFIN).

Under tredje kvartalet uppgick kapacitetsutnyttjandet till 80 procent inom kemiindustrin och 77 procent inom plast- och gummiindustrin. Läkemedelsindustrins kapacitetsutnyttjande låg däremot över sitt historiska genomsnitt med en nivå på 88 procent. Som jämförelse uppgick kapacitetsutnyttjandet inom kemiindustrin i euroområdet till endast 75 procent under tredje kvartalet.

För svensk kemiindustri samt plast- och gummiindustri krävs en tydligare konjunkturvändning under 2027 för att lyfta kapacitetsutnyttjandet över det historiska genomsnittet.

Ett ökat kapacitetsutnyttjande skulle ge ett välkommet bidrag till företagens produktivitet, när fasta kostnader fördelas på ökade volymer. En annan möjlig väg till högre produktivitet är

Bild 5. Volymutvecklingen inom industrin i euroområdet: kemi, läkemedel och plast/gummi. Index 100 = januari 2022. Källa: Macrobond och Eurostat.

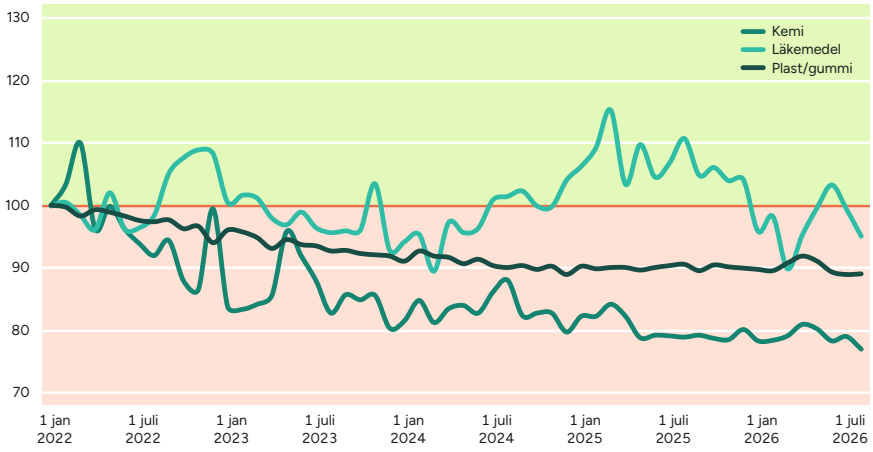
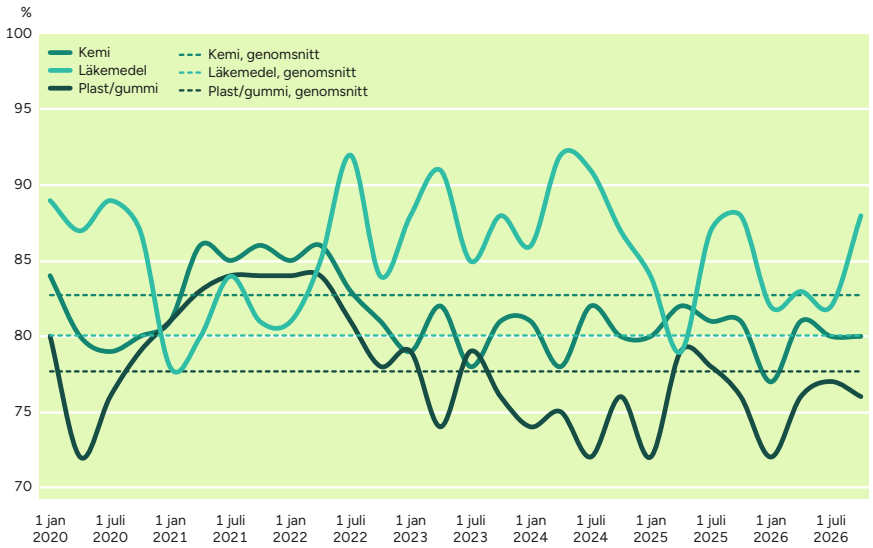


Bild 6. Kapacitetsutnyttjandet i svensk industri: kemi, läkemedel och plast/gummi. Procent av kapaciteten. Genomsnitten är för perioden 2010–2019. Källa: Macrobond och DG ECFIN.



ökad användning av AI inom företagens produktion, administration samt forskning och utveckling. Det är åtminstone förhoppningen på bred front globalt: att ökad användning av AI inom industrin ska bidra till produktivitetslyft.

Ger AI-användningen något produktivitetslyft?

Ungefär fyra år in i AI-revolutionen har vi frågat industriföretagen om de hittills kunnat se några produktivitetsvinster. Drygt en fjärdedel av företagen uppger att olika AI-tjänster bidragit till vissa produktivitetsförbättringar. Ytterligare två procent uppger att de har gjort stora produktivitetsvinster. Samtidigt har en majoritet av företagen ännu inte kunnat konstatera några produktivitetsvinster av AI, eller bedömer att det är för tidigt att dra slutsatser om effekterna.

Resultatet är inte särskilt förvånande. Det ligger väl i linje med den globala bilden: förväntningarna på AI-relaterade produktivitetsvinster är stora, medan de faktiska och breda produktivitetslyften ännu inte visat sig.

Bild 7. Vilken är er bedömning av AI-användningen i företaget hittills? Har den lett till en mätbar ökning av produktiviteten? Källa: IKEM

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	**Totalt**
Ja, en betydande ökning av produktiviteten	0%	0%	6%	**2%**
Ja, en viss ökning av produktiviteten	5%	0%	66%	**27%**
Nej, ingen mätbar ökning hittills	45%	4%	26%	**17%**
Det är för tidigt att bedöma effekterna	47%	95%	1%	**53%**
Företaget använder inte AI i någon större utsträckning	2%	0%	0%	**1%**
Vet ej	0%	0%	0%	**0%**

Bild 8. Mätt i årstakt, hur ser företagets prognos ut för de kommande 3 månaderna avseende produktionen (volym), antal anställda och inköpspriser? Prognos för Q4 2026. Index 100 motsvarar oförändrad nivå (årstakt). Maxvärde 150, minvärde 50. Källa: IKEM

	Produktion (volym)	Antal anställda	Priser på energi (gas/el)	Priser på rå-/insatsvara
Plast/gummi	103	102	117	111
Läkemedel	100	76	100	100
Kemi/raff	89	84	129	120
IKEM totalt	**96**	**83**	**116**	**112**

Ökade energipriser trycker upp produktionskostnaderna

Kostnadsutvecklingen under tredje kvartalet var splittrad, både mellan enskilda kostnadsposter och mellan industrigrenarna. De tydligaste och bredaste kostnadsökningarna rapporterades inom kemi och raffinaderi. Där låg index runt 130 för alla redovisade kostnadsposter mätt i årstakt. Inom läkemedelsindustrin låg produktionskostnaderna kvar på samma nivå som under 2025. Plast- och gummiindustrin rapporterade om oförändrade råvarukostnader samtidigt som kostnaderna för energi och transporter ökade tydligt.

Trots betydande kostnadsökningar inom kemi, raffinaderi samt plast och gummi har företagen lyckats försvara eller förbättra lönsamheten något jämfört med föregående år.

Efter flera år av återkommande störningar i ekonomin och industriproduktionen har många företag lärt sig att hantera osäkerhet och snabba kostnadsökningar. En del av anpassningen handlar om att undvika alltför långa kontrakt med fasta priser.

Att kostnaderna för energiintensiva industrigrenar som kemi och raffinaderi samt plast och gummi ökar är inte förvånande. Priserna på olja och gas har ökat avsevärt sedan kriget i Mellanöstern bröt ut. Den svagare svenska kronan har dessutom bidragit till ökade inköpskostnader för svenska industriföretag. Globalt har de ökade energipriserna också börjat driva upp konsumentpriserna.

Negativ prognos för Q4 men positiv för 2027

Prognosen för årets sista kvartal ligger nära utfallet i tredje kvartalet. Den tydligaste skillnaden är att plast- och gummiindustrin räknar med att vända en svag volymminskning under Q3 till en svag volymökning under Q4.

Läkemedelsindustrin förväntar sig oförändrade volymer jämfört med samma period föregående år, medan kemiindustrin räknar med fortsatta volymminskningar.

Samtidigt bedömer företagen inom kemi och raffinaderi samt plast och gummi att kostnaderna för energi samt råvaror och insatsvaror fortsätter att öka i snabb takt under årets sista kvartal. Antalet sysselsatta väntas minska något inom läkemedel samt kemi och raffinaderi jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

När företagen blickar bortom 2026 och bedömer tillväxten 2027 räknar samtliga industrigrenar med en ökande global efterfrågan, vilket väntas ge volymökningar jämfört med 2026. ■

Miljötillståndsprocessernas roll för investeringsbesluten

Krångliga och tidskrävande miljötillståndsprocesser försenar industrins investeringar och riskerar att driva satsningar på klimatomställning till andra länder. Industribarometerns specialundersökning visar hur tillståndsprocesserna påverkar företagens investeringsbeslut och Sveriges konkurrenskraft.

IKEM har återkommande beskrivit betydelsen av Sveriges samlade erbjudande för att attrahera investeringar från både befintliga och nya industriföretag.

För att få en bild av Sveriges styrkor och svagheter har vi vid fem tillfällen de senaste tio åren bett medlemsföretagens vd:ar bedöma hur Sverige står sig jämfört med konkurrerande länder. Undersökningen omfattar 17 verksamhetsförutsättningar, såsom bolagsskatter, samarbete med universiteten och arbetskraftens kompetensnivå.

Ett återkommande resultat är att företagen genomgående pekar ut tillståndsprocesser och regelkrångel som svenska konkurrensnackdelar.

Att miljötillståndsprocesser är tidskrävande och svårbedömda delar av företagens investeringsprocesser är nog de allra flesta överens om. Men hur påverkar de företagens investeringsbeslut i praktiken?

Inom kemiindustrin uppger drygt en fjärdedel av företagen att miljötillståndsprocesserna har försenat eller skjutit upp planerade investeringar under de senaste fem åren. Inom plast- och gummiindustrin är motsvarande andel en femtedel. Eftersom en stor andel av företagen inte har befunnit sig i en investeringsprocess där tillstånd krävts förefaller andelen vara förhållandevis hög.

När företagen får ange vilka delar av miljötillståndsprocesserna som utgör störst investeringshinder är det framför allt två alternativ som framträder i det sammanvägda resultatet: ”Otydliga krav på underlag och återkommande krav på kompletteringar” och ”Omfattande eller kostsam prövning, även vid ändringar av befintlig verksamhet”. Över hälften av företagen pekar på dessa hinder.

Bild 9. Har miljötillståndsprocessen under de senaste fem åren påverkat något av ert företags investeringsbeslut i Sverige? Flera alternativ kan anges. Källa: IKEM.

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Ja, en investering har försenats eller skjutits upp	19 %	0 %	27 %	**13 %**
Ja, investeringens omfattning har minskat	1 %	0 %	0 %	**0 %**
Ja, en investering har förlagts till ett annat land	0 %	0 %	3 %	**1 %**
Ja, en investering har inte genomförts	1 %	0 %	1 %	**1 %**
Nej	75 %	100 %	68 %	**79 %**
Vet ej/vill ej uppge	4 %	0 %	1 %	**7 %**

Bild 10. Vilka delar av miljötillståndsprocessen innebär störst hinder för ert företags investeringar i Sverige? Välj högst tre alternativ. Källa: IKEM.

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	Totalt
Miljötillståndsprocessen innebär inget betydande hinder	2 %	1 %	7 %	**3 %**
Lång eller omfattande samrådsprocess innan ansökan kan lämnas in	38 %	0 %	19 %	**11 %**
Långa och oförutsägbara handläggningstider	39 %	0 %	12 %	**10 %**
Otydliga krav på underlag och återkommande krav på kompletteringar	48 %	95 %	26 %	**57 %**
Bristande samordning mellan myndigheter och andra aktörer i processen	0 %	4 %	12 %	**7 %**
Omfattande eller kostsam prövning, även vid ändringar av befintlig verksamhet	0 %	95 %	32 %	**52 %**

Samtidigt finns tydliga skillnader mellan industrigrenarna. Inom plast och gummi pekar exempelvis cirka 40 procent av företagen ut ”lång eller omfattande samrådsprocess innan ansökan kan lämnas in” respektive ”långa och oförutsägbara handläggningstider”.

Ur ett svenskt industriperspektiv är det sämsta tänkbara utfallet att brister i Sveriges konkurrenskraft leder till att investeringarna hamnar i ett annat land.

Samtidigt har de flesta företagen inom svensk kemiindustri, plast- och gummiindustri samt läkemedelsproduktion stora värden investerade i sina befintliga produktionsanläggningar. Anläggningarna

är ofta strategiskt placerade intill sjöfartsvägar och en energiinfrastruktur dimensionerad för energiintensiva industrianläggningar. Det är betydande värden som inget företag lättvindigt överger.

Men om de samlade förutsättningarna för svenska industriföretag inte längre bedöms som tillräckligt konkurrenskraftiga finns risken att investeringarna hamnar i ett annat land. Och företag som inte investerar för framtiden blir förr eller senare omsprungna.

När företagen specifikt får bedöma hur de svenska miljötillståndsprocesserna påverkar risken att investeringar i klimatomställning hamnar utomlands framträder en tydlig oro inom kemiindustrin. Drygt en femtedel av företagen inom kemi och raffinaderi bedömer att risken är ganska stor att investeringar i klimatomställningen förläggs till ett annat land. Ytterligare 40 procent anger att det finns en risk, men bedömer att den är liten. Motsvarande andelar för plast och gummi är två respektive 51 procent.

Resultaten visar att miljötillståndsprocesserna inte bara påverkar tidsplaner och kostnader för investeringar. De kan också få betydelse för var företagen väljer att genomföra framtida satsningar.

Svaren understryker betydelsen av IKEM:s påverkansarbete gentemot regeringen för att förenkla och effektivisera miljötillståndsprocesserna och därigenom stärka svensk konkurrenskraft.

Ett konkret steg i arbetet med att effektivisera processerna är inrättandet av den nya Miljöprövningsmyndigheten. Den startar sin verksamhet den 1 juli 2027 och ska ta över de uppgifter som länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer ansvarar för i dag. Syftet är att göra miljötillståndsprocesserna effektivare, enklare och mer likvärdiga, med bibehållen rättssäkerhet. Om reformen får avsedd effekt kan den bidra till att minska en mångårig svensk konkurrensnackdel som industriföretagen har pekat på under många år. ■

Bild 11. Kopplat till utdragna svenska tillståndsprocesser, ser ni en risk att ert företags planerade investeringar i klimatomställningen förläggs till ett annat land? Källa: IKEM.

	Plast/gummi	Läkemedel	Kemi/raff	**Totalt**
Mycket stor risk	1%	0%	0%	**0%**
Ganska stor risk	2%	0%	23%	**9%**
Ganska liten risk	51%	4%	40%	**28%**
Ingen risk	35%	96%	21%	**53%**
Ej relevant, vi har inga sådana investeringar planerade	5%	0%	5%	**4%**
Vet ej	6%	0%	10%	**5%**

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
företräder cirka 1 200 svenska och utlandsägda företag med närmare 80 000 medarbetare. Medlemsföretagen är verksamma inom bland annat svensk kemi-, plast-, läkemedels-, raffinaderi- och bioteknikindustri, men finns i princip att hitta inom samtliga enskilda svenska industrigrenar. Barometern inkluderar också svar från företag utanför de fyra största delbranscherna i totalen. Exporten från den renodlade kemi- läkemedels- och plast/gummiproduktionen står för en fjärdedel av svensk industris exportvärde och en femtedel av dess förädlingsvärde.

IKEM:s industribarometer bygger på en återkommande kvartalsenkät till medlemsföretagen. Kemi-, plast- och gummiindustrin är energitunga och konjunkturkänsliga delbranscher. De ligger tidigt i värdekedjan och producerar insatsvaror till den övriga industrin. Därför märks förändrade makroförhållanden tidigt för företagen inom dessa branscher.

Industribarometern sammanställs av IKEM:s chefekonom Carl Eckerdal. Industribarometern har följt utvecklingen sedan 2016 och publiceras kvartalsvis. Underlaget till denna rapport samlades in 1 till 23 oktober 2026 och baseras på svar från 125 industriföretag. De omsatte tillsammans 480 miljarder SEK 2025, motsvarande cirka 74 procent av branschens totala omsättning. Alla svar är viktade efter företagets omsättningsstorlek. Den samlade utvecklingen viktas efter delbranschernas andel av det samlade förädlingsvärdet föregående verksamhetsår.

Prenumerera på Industribarometern
Missa inte nästa Industribarometer – prenumerera kostnadsfritt via QR-koden eller besök ikem.se/industribarometern

Har du frågor om Industribarometern?
Kontakta gärna IKEM:s chefekonom Carl Eckerdal via carl.eckerdal@ikem.se eller 070-497 11 98.



IKEM – Innovations och kemiindustrierna i Sverige
Box 55915 | SE-102 16 Stockholm
010-455 38 50 | info@ikem.se | ikem.se

IKEM